

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ
ТЕХНОЛОГІЙ

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
ПРИКЛАДНОЇ ЕКОНОМІКИ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ
ІМ. Г.Е. ВЕЙНШТЕЙНА

МАТЕРІАЛИ

IV МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ

5 – 8 жовтня 2016 р.

**ЕКОНОМІЧНІ ТА СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ
РОЗВИТКУ УКРАЇНИ НА
ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ**

м.Одеса

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ
ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
ПРИКЛАДНОЇ ЕКОНОМІКИ ТА
МЕНЕДЖМЕНТУ ІМ. Г.Е. ВЕЙНШТЕЙНА

ЕКОНОМІЧНІ ТА СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ
РОЗВИТКУ УКРАЇНИ НА
ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ

МАТЕРІАЛИ
ІV МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-
ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

5 – 8 жовтня 2016 р.

м.Одеса

УДК: 338.43:316.502(477)

Економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку ХХІ століття. Матеріали ІV міжнародної науково-практичної конференції 5 – 8 жовтня 2016 р. Одеса: Одеська національна академія харчових технологій, 2016. – 318 с.

У матеріалах конференції знайшли відображення економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку ХХІ століття. Були запропоновані шляхи вирішення найактуальніших та нагальних проблем багатьох сфер сучасного бізнесу та новітні управлінські технології в сучасних турбулентних умовах існування підприємств. В доповідях особлива увага приділялась прикладному характеру досліджень та їх впливу на поліпшення економічної ситуації в країні.

Науковий редактор Каламан О.Б. – к.е.н., доцент, директор ННПЕіМ ім.Г.Е.Вейнштейна ОНАХТ
Редакційна колегія:

Савенко І.І. – д.е.н., проф., Павлов О.І. – д.е.н., проф., Немченко В.В. – д.е.н., проф., Лагодієнко В.В. – д.е.н., проф., Басюркіна Н.Й. – д.е.н., доц., Купріна Н.М. – к.е.н., доц., Агеева І.М. – к.е.н., доц., Рогатіна Л.П. – к.с.н., доц.

Тези доповідей додаються за оригіналами
рукопису

Редакційна колегія не несе відповідальності за
зміст та сутність наданих матеріалів

ЗМІСТ

1.	АГРОПРОДОВОЛЬЧА СФЕРА ЯК ОБ'ЄКТ РЕАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПЦІЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ	10
	Самофатова В.А.	
2.	ПРОБЛЕМИ РИНКУ НАСІННЯ ЛЬОНУ ОЛІЙНОГО	16
	Слесар Т.М.	
3.	ІНВЕСТИЦІЙНІ ПРОЦЕСИ В АГРАРНОМУ СЕКТОРІ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ	20
	Фомічова К.Б.	
4.	АНАЛІЗ ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ З ВИРОБНИЦТВА МІНЕРАЛЬНОЇ ВОДИ	25
	Дідух С.М., Федорова Т.С.	
5.	СУЧАСНІ ІНСТРУМЕНТИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ МЕРЧАНДАЙЗИНГУ В ТОРГІВЕЛЬНИХ МЕРЕЖАХ	31
	Лозовська Г.М.	
6.	МЕХАНІЗМ ВЗАЄМОДІЇ МАРКЕТИНГОВИХ ТА ЛОГІСТИЧНИХ ПРОЦЕСІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ	34
	Савенко І.І., Пасчина Г.П., Баратинська О.С.	
7.	ЧИННИКИ ПРОДОВОЛЬЧОЇ ПРОБЛЕМИ	38
	Ткачук Т.І., Павленко Г.М.	
8.	ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ КОРПОРАТИВНОЇ БЕЗПЕКИ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ	42
	Салюк-Кравченко О.О.	
9.	СМЫСЛЫ ПРИРОДОПОЛЬЗОВАНИЯ САМООРГАНИЗУЮЩИХСЯ ГРУПП ЖИТЕЛЕЙ ГОРОДА	51
	Великий П.П., Бочарова Е.В.	

10.	РИСКИ ТАНСФОРМАЦИИ СОЦИО-КЛЬТУРНОЙ СФЕРЫ РОССИЙСКОГО СЕЛА: ОПЫТ РЕГИОНАЛЬНОГО ИССЛЕДОВАНИЯ	59
	Салахутдинова Р.Р., Вологжина Е.Р.	
11.	СОВРЕМЕННЫЕ РИСКИ РЕСТРУКТУРИЗАЦИИ АГРОПРОДОВОЛЬСТВЕННОЙ СФЕРЫ: ОТ ГЛОБАЛЬНОГО К ЛОКАЛЬНОМУ	66
	Нечипоренко О. В.	
12.	ФАКТОРИ РОЗВИТКУ ІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ В АПК	72
	Гамма Т.М.	
13.	ПРОДОВОЛЬСТВЕННАЯ БЕЗОПАСНОСТЬ УКРАИНЫ, МИНИМИЗАЦИЯ УГРОЗ	75
	Руммо В.В.	
14.	ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ І ОСОБЛИВОСТІ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ	85
	Басюркіна Н.Й.	
15.	ДІАГНОСТИКА ЙМОВІРНОСТІ БАНКРУТСТВА МОЛОКОПЕРЕРОБНИХ ПІДПРИЄМСТВ	92
	Дідух С.М., Мініна В.О.	
16.	ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИЙ БІЗНЕС В УКРАЇНІ	102
	Крупіна С.В.	
17.	ПРОБЛЕМИ ІНВЕСТУВАННЯ В ХАРЧОВУ ПРОМИСЛОВІСТЬ УКРАЇНИ	110
	Тарасова О. В.	
18.	ДЕЯКІ АСПЕКТИ ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА	116
	Бровкіна Ю.О.	
19.	АНАЛІЗ СТАНУ ТА ВІДТВОРЕННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ НА ПІДПРИЄМСТВАХ М'ЯСОПЕРЕРОБНОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ	119
	Ощепков О.П., Магденко С.О.	

обеспечивающих повышение производительности труда и ресурсосбережения в сельском и рыбном хозяйстве, пищевой промышленности;

- формирование общего продовольственного рынка и единой товаропроводящей сети в рамках ЕС;

- совершенствование государственной торговой политики, регулирование рынков сельскохозяйственной и рыбной продукции, сырья и продовольствия, включая закупки для государственных нужд, обеспечивающие расширение спроса на продукцию отечественного производства.

В области организации и управления обеспечением продовольственной безопасности необходимо:

- совершенствовать нормативную правовую базу функционирования агропромышленного и комплекса, исходя из основных направлений и механизмов реализации положений продовольственной безопасности

- осуществлять мониторинг, прогнозирование и контроль состояния продовольственной безопасности;

- оценивать устойчивость экономики страны к изменениям на мировых рынках продовольствия и изменениям природно-климатического характера;

- оценивать устойчивость продовольственного снабжения городов и регионов, зависимых от внешних поставок пищевых продуктов;

- сформировать государственные информационные ресурсы в сфере обеспечения.

Литература

1. Экономика. Учебник / Под ред. А.И. Архипова. – М.: Проспект, 1998. – 750 с.

2. Видяпин В.И., Журавлева Г.П. Экономическая теория (политэкономия). – М.: ИНФРА, 1999. – 309 с.

Используемые материалы:

3. Корбут А.В. Продовольственная безопасность населения: состояние, тенденции и проблемы: budgetrf/Publications/Magazines/VestnikSF/2002/vestniksf182-26/vestniksf182-26010.htm

4 Крылатых Э.Н., Строкова О.Г. Аграрные аспекты вступления стран СНГ в ВТО. Москва, 2002 г .

5. Серова Е.В. К вопросу о продовольственной безопасности. iet/personal/agro/PRODSAF1.htm

6. Статистические сборники Госкомстата продовольственной безопасности.

ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ І ОСОБЛИВОСТІ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ГОТЕЛЬНО- РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ

Басюріна Н.Й., д.е.н., доцент

Одеська національна академія харчових технологій

Готельно-ресторанний бізнес є головною складовою туристичної інфраструктури та індустрії гостинності, де надається комплекс послуг для туристів, формуються перспективи і передумови розвитку туризму та соціально-культурних послуг. Це посилює необхідність високої професійної підготовки кадрів для готельного і ресторанного сервісу, вирішення комплексу завдань із обслуговування відвідувачів та формування міцних конкурентних позицій підприємств.

В цьому контексті центральним і профільним органам державного управління потрібно працювати над збереженням та розвитком навчальних закладів і програм підготовки фахівців усіх рівнів та кваліфікацій

для забезпечення суб'єктів готельно-ресторанного бізнесу необхідними кадрами – від робітничих до управлінських професій. Особлива роль має відводитися державній маркетинговій підтримці вітчизняних та регіональних готельно-ресторанних і туристичних брендів.

Розвиток туризму в Україні на протязі довготривалого часу розглядався як другорядний, дії влади щодо його організаційно-економічної підтримки були безсистемними, а в регіонах розвивався переважно виїзний туризм, що сприяло розвитку іноземних туристичних компаній і готельно-ресторанних комплексів. Дані Світового економічного форуму свідчать, що Україна нині використовує менше третини наявного туристичного і рекреаційного потенціалу, але при його повноцінному використанні щорічні надходження до бюджету можуть становити до 10 млрд. дол. США [1, с. 26]. Але існують системні проблеми розвитку туризму і готельно-ресторанного бізнесу в Україні, а саме:

- недооцінювання ролі туристичного та готельно-ресторанного бізнесу в наповненні місцевого і державного бюджету;

- відсутність чинної Концепції Державної цільової програми розвитку туризму з виокремленням розвитку готельно-ресторанного бізнесу;

- недосконалість вітчизняного законодавства щодо туристичного бізнесу;

- зменшення по регіонах на 30-60 % кількості іноземних туристів через загальну нестабільну ситуацію в країні, викликану проведенням АТО [2];

- нераціональне використання історико-культурної спадщини і довкілля, недостатня охорона

історико-культурних пам'яток;

- проблеми з дієвою управлінською вертикаллю у туризмі та готельно-ресторанному бізнесі;

- недостатня представленість туристичного та готельно-рекреаційного бізнесу на сайтах місцевих органів влади;

- недостатня кількість добре прорекламованих та підготованих масових заходів, на зразок Євро-2012, з якими безпосередньо пов'язаний розвиток туризму і готельно-ресторанного бізнесу;

- відсутність ефективної державної підтримки малому та середньому туристичному і готельно-ресторанному бізнесу;

- недостатня реклама вітчизняного туристичного продукту і готельно-ресторанних послуг всередині країни і за кордоном;

- відсутність соціального туризму, соціальних готелів і ресторанів, що при низькому рівні доходів значної частини населення унеможливорює для них такий спосіб відпочинку.

Для Одеського регіону туризм має потенціал стати однією з найбільш прибуткових галузей економічного зростання, що нерозривно пов'язано з розвитком готельно-ресторанного бізнесу. Прогнози світових туристичних статистичних джерел, таких як TourMIS, IPK International, ATLAS та EUROBAROMETER, досліджені у City Tourism and Culture, The European Experience, ETC Research Group report, зазначають, що кількість туристів до європейських міст буде зростати, особливого розвитку набуде «культурний міський туризм до нових малих міст Центральної та Східної Європи». Якщо місто прагне увійти до переліку туристичних маршрутів, воно

зобов'язане запропонувати низку послуг. Існуючі можливості для «релігійного туризму», «ностальгічного туризму», а особливо «ділового» туризму, дозволяють приваблювати вітчизняних та іноземних туристів, які шукають нові місця для відвідування, проведення конференцій, виставок, симпозіумів тощо [3]. Пошук нових підходів до перетворення Одеського регіону на популярне місце для «культурного» та «ділового» туризму для чітко визначених груп споживачів на ринку таких послуг вимагає спільних зусиль місцевої влади та представників сфери туризму і готельно-ресторанного бізнесу. Так, Стратегією соціально-економічного розвитку Одеської області до 2020 р. передбачається розвиток туристичної інфраструктури, для чого є необхідним сформувати мережу готельно-ресторанних комплексів та інших закладів тимчасового розміщення в Одесі і Одеському регіоні.

У 2016 р. кількість готельних місць в м. Одесі майже повністю задовольняє попит навіть у «високий сезон». Середньорічна заповнюваність номерів у готелях Одеси коливається від 19 до 80 % (залежно від класу, місця розташування та сезону). Однак, для відвідувачів прилеглих населених пунктів та транзитних пасажирів ситуація є значно складнішою. Готелі за межами м.Одеси не конкурентоспроможні у порівнянні з одеськими, вони розраховані на іншу категорію відвідувачів. Наявність готелів і ресторанів у прилеглих до м.Одеси населених пунктах можливо розглядати як місця для відпочинку одеситів, зокрема в святкові та вихідні дні. Але такі заклади мають бути розраховані на різну категорію відвідувачів, а тому мати різну цінову категорію. Враховуючи те, що Одеська область знаходиться переважно в степовій

зоні, доцільним для регіону було б створення заміського лісопарку з розміщенням там рекреаційних закладів, готелів і ресторанів. Перспективним також є освоєння прибережної зони в межах Одеського регіону для здійснення на цій території туристичної діяльності. Необхідними є розробка і впровадження саме таких комплексних проектів розвитку туристично-рекреаційної сфери і готельно-ресторанного бізнесу, які сприяють формуванню національної екологічної мережі та інвестиційній привабливості регіону, для чого державне регулювання і державна підтримка набувають першочергової ролі.

Особливістю готельно-ресторанного бізнесу є невідривність створення послуги від моменту надання до отримання, та від суб'єктів, що її надають, та які отримують послугу. Це до максимуму збільшує важливість забезпечення високої якості послуг. У готельно-ресторанному бізнесі споживач безпосередньо визначає для себе рівень якості отримуваних послуг і приймає рішення про повторне їх отримання чи, навпаки, – відмову. Прийняття рішення при отриманні послуги іншими споживачами часто опирається на думки попередніх клієнтів готелів і ресторанів. Відтак, від якості послуг безпосередньо залежить можливість розвитку капіталу готельно-ресторанних підприємств.

Саме тому вважаємо, що органам державного управління для забезпечення ефективної діяльності готельно-ресторанних підприємств необхідно здійснювати формування, впровадження і сертифікацію систем якості на основі національних і міжнародних стандартів, у т. ч. з врахуванням сучасного стану розвитку інформаційних технологій.

На наш погляд, ринок готельно-ресторанного

бізнесу є насправді одним з найбільш висококонкурентних через велику чисельність суб'єктів, що здебільшого незалежні один від одного. Разом з тим невиважені процеси державного регулювання щодо формування конкурентного середовища можуть призвести до розвитку олігополістичних процесів на цьому ринку. Йдеться про розвиток декількох великих мереж, які, значно посиливши свою присутність на ринку, зміцнюють вплив на нього і витісняють з ринку дрібніші суб'єкти готельно-ресторанного бізнесу. Вважаємо, що саме тому органам державного управління слід врахувати ці особливості і працювати над збереженням здорового конкурентного середовища у галузі. Інструментами тут є запровадження практики моніторингу конкурентного середовища ринку, виважена політика Антимонопольного комітету, підтримка конкурентоспроможності і ресурсне забезпечення менш конкурентоспроможних підприємств готельно-ресторанного бізнесу.

Нами узагальнено вивчення сутнісних характеристик і особливості функціонування готельно-ресторанного бізнесу як сектору економіки (табл. 1).

Беззаперечно, вони позначаються на специфіці державного регулювання і підтримці розвитку цієї галузевої господарської системи. Тут в більшій мірі потрібні організаційно-економічні заходи держави, зорієнтовані на формування сприятливого економіко-правового середовища для функціонування суб'єктів і розвитку галузі в цілому, формування фінансово-інвестиційного та кадрового забезпечення, організації програм міжгалузевого та міжсекторального співробітництва.

Таблиця 1 – Концептуальні особливості розвитку і державного регулювання готельно-ресторанного бізнесу

Особливості готельно-ресторанного бізнесу	Доцільні механізми регулювання	Особливості державного регулювання
Значні обсяги інвестицій і тривалий період їх окупності	Економічний	Надання податкових канікул, сприяння підвищенню ефективності інвестування, амортизація основних засобів
Взаємозалежність елементів системи готельно-ресторанного бізнесу, його інфраструктури і суміжних видів діяльності	Організаційний	Розвиток інституційної інфраструктури формування і використання фінансово-інвестиційного потенціалу галузі
Посилення готельної та ресторанної складових бізнесу		Організаційно-методична підтримка, розвиток співробітництва суб'єктів готельно-ресторанного бізнесу і суміжних видів діяльності
Наявність чинника міжгалузевої конкуренції	Інституційний	Покращення фінансово-інвестиційного і ресурсного забезпечення розвитку галузі
Переважає суб'єкти малого і середнього бізнесу		Формування стабільного та сприятливого для розвитку готельно-ресторанного бізнесу економіко-правового середовища
Необхідність забезпечення високого рівня якості і відповідності послуг	Соціальний	Розбудова туристичної, дорожньо-транспортної, логістичної та побутової інфраструктури
Здебільшого мережевий тип розвитку	Екологічний	Впровадження стандартів і контролю за якістю та відповідністю, ліцензування та сертифікація послуг
Важливість ролі кадрової компоненти у конкуренції послуг і забезпечення високої ефективності господарювання	Інформаційно-психологічний	Підтримка навчальних закладів і програм підготовки фахівців для готельно-ресторанного бізнесу
Сезонність бізнесу і залежність від місця розташування		Державна підтримка вітчизняного туристичного комплексу і мистецько-культурних можливостей держави

Джерело: Складено автором за [4]

Література

1. Економіка регіонів у 2015 році: нові реалії і можливості в умовах започаткованих реформ – К.: НІСД, 2015. – 92 с.

2. Бурнашов І. Проблеми та перспективи розвитку туризму в Україні на сучасному етапі / І. Бурнашов: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://mincult.kmu.gov.ua/mincult/uk/publish/article/183853>
3. Стратегія економічного та соціального розвитку Одес. області до 2020 р.: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://oda.odessa.gov.ua/socarno-ekonomichnij-rozvitok/>
4. Гук Х.З. Ідентифікація концептуальних особливостей функціонування та державного регулювання розвитку готельно-ресторанного бізнесу держави / Х.З. Гук // Глобальні та національні проблеми економіки; Миколаївський нац. ун-т ім. В.О. Сухомлинського. – 2015. – Вип. 6. – С. 134-139.

ДІАГНОСТИКА ЙМОВІРНОСТІ БАНКРУТСТВА МОЛОКОПЕРЕРОБНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Дідух С.М., к.е.н., доцент

Мініна В.О., студент ф-ту ЕБіК

Одеська національна академія харчових технологій

У несприятливих умовах зовнішнього середовища економіці України притаманні такі явища як спад обсягів промислового виробництва, дефіцит фінансових та інвестиційних ресурсів. Саме тому чимало підприємств нездатні погасити свої фінансові зобов'язання та фінансувати поточну діяльність. Для запобігання банкрутства велике значення має своєчасне виявлення ознак майбутньої кризової ситуації.

Питання діагностики ймовірності банкрутства підприємства є актуальним, оскільки достовірна і своєчасна ідентифікація негативних факторів впливу на фінансово-господарську діяльність підприємства дозволяє сформувати відповідну фінансову політику та

розробити заходи, направлені на підвищення ефективності використання фінансових ресурсів, підвищити платоспроможність, забезпечити конкурентоспроможність підприємства у довгостроковому періоді, а головне – попередити ризик банкрутства підприємства [1, с. 269].

Питанню дослідження фінансового стану підприємств та діагностики ймовірності банкрутства присвячені роботи таких вчених: Андрущак Є.М. [2], Бень Т.Г. [3], Білик М.Д. [4], Великий Ю.М. [5], Кравчук Л.С. [1], Матвійчук А.В. [6], Муратов Д.А. [7], Петленко Ю.С. [8], Терещенко О.О. [9]. Однак для прикладної економіки актуальною задачею є діагностика ймовірності банкрутства підприємств окремих галузей.

Метою даної роботи є діагностика ймовірності банкрутства молокопереробних підприємств. Діагностика банкрутства підприємства є одним із елементів оцінки фінансового стану суб'єктів господарської діяльності. Виявлення загрози банкрутства і розробка заходів, спрямованих на покращення фінансового стану підприємства є одним із ключових завдань управління в конкурентному ринковому середовищі. Банкрутство - неспроможність підприємства задовольнити вимоги кредиторів і здійснювати обов'язкові платежі в бюджет. Діагностика банкрутства - це своєчасне виявлення неплатоспроможності, збитковості, фінансової залежності від зовнішніх джерел фінансування, низької ділової активності [2, с. 268].

З.В. Герасимчук, Ю.С. Петленко розглядають «банкрутство як фінансовий стан компанії, при якому її зобов'язання перебивають активи, іншими словами, її